04/06/2022

Κήρυγμα Μητροπολίτη Ναυπάκτου για την Κυριακή Ζ΄ των Αγίων Πατέρων – Προσευχή του Χριστού για ενότητα

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Διαβάστε το κήρυγμα του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου για την Κυριακή Ζ΄ των Αγίων Πατέρων, με τίτλο: Προσευχή του Χριστού για ενότητα:

«Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτούς ἐν τῷ ὀνόματί σου,
ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἕν καθώς ἡμεῖς»
(Ἰω. ιζ’, 11)

Ἀγαπητοί ἀδελφοί,

Στήν Ἀρχιερατική προσευχή τοῦ Χριστοῦ πρό τοῦ Πάθους Του, γίνεται λόγος γιά τήν ἑνότητα τῶν μαθητῶν-Χριστιανῶν. Ὁ Χριστός παρακαλεῖ τόν Πατέρα Του νά

τηρῆ τούς μαθητάς ἐν τῷ ὀνόματί Του «ἵνα ὦσιν ἕν» (Ἰω. ιζ’, 11). Τό χωρίο αὐτό χρησιμοποιεῖται συχνά ἀπό τούς ἀνθρώπους πού ἐπιδιώκουν τήν λεγομένη ἕνωση τῶν «Ἐκκλησιῶν», ἀλλά μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι τίς περισσότερες φορές, ἄν ὄχι πάντοτε, παρερμηνεύεται. Ἐδῶ ὁ Χριστός δέν παρακαλεῖ τόν Πατέρα Του γιά τήν μελλοντική ἑνότητα τῶν λεγομένων «Ἐκκλησιῶν», ἀλλά γιά τήν ἑνότητα «ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Χριστοῦ», πού δίδεται στούς ἁγίους καί εἶναι παροῦσα πραγματικότητα μέσα στήν Ἐκκλησία.

Γιά νά μπορέση κανείς νά ἑρμηνεύση καλά τό χωρίο αὐτό πρέπει νά τό δῆ μέσα στά πλαίσια ὁλόκληρης τῆς ἀρχιερατικῆς προσευχῆς, πού εὑρίσκεται στό δέκατο ἕβδομο (ιζ’) κεφάλαιο τοῦ κατά Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Ἐκεῖ βλέπει ὅτι ὅπου ὑπάρχει ἡ φράση «ἵνα ὦσιν ἕν», συνδέεται ἀμέσως μέ τό «καθώς ἡμεῖς», μέ τό «ἐν ἡμῖν», μέ τήν δόξα τοῦ Πατρός, τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ σύνδεση αὐτή μᾶς δίνει τήν πραγματική ἑρμηνεία τοῦ χωρίου αὐτοῦ πού μελετᾶμε.

Ἡ ἑνότητα τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀληθινή, ὅταν συνδέεται μέ τό «καθώς ἡμεῖς», ὅταν δηλαδή εἶναι Τριαδική. Ὁ Χριστός τό εἶπε ξεκάθαρα: «Ἵνα πάντες ἕν ὦσιν, καθώς σύ πάτερ, ἐν ἐμοί κἀγώ ἐν σοί» (Ἰω. ιζ’, 21). Στήν Ἁγία Τριάδα ὑπάρχει ἀλληλοπεριχώρηση Προσώπων. Ὁ Πατήρ ζῆ μέσα στόν Υἱό καί τό Ἅγιο Πνεῦμα. Ὁ Υἱός μέσα στόν Πατέρα καί τό Ἅγιο Πνεῦμα. Καί τό Ἅγιο Πνεῦμα μέσα στόν Πατέρα καί τόν Υἱό. Ὑπάρχει στήν Ἁγία Τριάδα ἑνότητα οὐσίας καί ἰδιαιτερότητα ὑποστάσεων.

Ἔτσι καί ἡ ἑνότητα μεταξύ τῶν ἀνθρώπων δέν πρέπει νά εἶναι ἐξωτερική, δέν εἶναι μιά σύνδεση ἐξωτερική τῶν σωμάτων, ἀλλά ἐσωτερική, πρέπει νά ὑπάρχη ἀλληλοπεριχώρηση καρδιῶν. Ἀκόμη ἡ ἑνότητα εἶναι ἀληθινή, ὅταν ὑπάρχη ἐν Χριστῷ. «Καί αὐτοί ἐν ἡμῖν ἕν ὦσιν» (Ἰω. ιζ’, 21). Ἡ κοινωνία μέ τόν ἅγιο Τριαδικό Θεό ἐξασφαλίζει τήν γνησιότητα τῆς ἀνθρωπίνης ἑνότητος. Ἐπίσης, ἡ γνήσια ἑνότητα ὑπάρχει μέ τήν θεωρία τοῦ Θεοῦ: «Καί ἐγώ τήν δόξαν ἥν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς ἵνα ὦσιν ἕν... θέλω ὅπου εἰμί ἐγώ κἀκεῖνοι ὦσι μετ᾽ ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσι τήν δόξαν τήν ἐμήν...» (Ἰω. ιζ’, 22, 24).

Ὅλα αὐτά δείχνουν ὅτι ὅταν οἱ ἄνθρωποι μετέχουν τῆς δόξης τῆς Ἁγίας Τριάδος στήν ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ, ὅταν εἶναι συνδεδεμένοι μέ τόν Χριστό, τότε εἶναι καί μεταξύ τους ἑνωμένοι.

Ἑπομένως, στήν Ἀρχιερατική προσευχή δέν γίνεται λόγος γιά μιά ἐξωτερική ἑνότητα, πού εἶναι ἀποτέλεσμα ἐξωτερικῶν προσπαθειῶν καί γνωρισμάτων καί πού εἶναι προσδοκία τοῦ μέλλοντος, ἀλλά γιά τήν ἑνότητα τῶν ἀνθρώπων στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού δόθηκε τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς
καί εἶναι παροῦσα πραγματικότητα στούς θεουμένους ἀνθρώπους πού μετέχουν

τῆς δόξης τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ὅπως οἱ Τρεῖς Μαθητές στό Θαβώρ.

Οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ καθαρίσθηκαν ἀπό τίς φθοροποιές ἐνέργειες τῶν παθῶν, ἀφοῦ ἀπέβαλαν μέ τήν Χάρη τοῦ Χριστοῦ τήν σκότωση τοῦ νοῦ, ἔφθασαν στήν θεωρία τοῦ Θεοῦ καί φυσικά ἐνώθηκαν καί μεταξύ τους. Ἡ δόξα τῆς Ἁγίας Τριάδος τούς περιέλαμψε, τούς ἀλλοίωσε, τούς μεταμόρφωσε, ὁπότε ἐνεργοῦσαν ὡς ἐνεργήματα τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Ἔτσι, οἱ ἅγιοι Πατέρες ἔχουν κοινή διδασκαλία, ἀφοῦ μέ τήν Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ἀπέκτησαν κοινή ζωή. Εἶναι φορεῖς τῆς Παραδόσεως. Καί ξέρουμε καλά ὅτι ἡ Παράδοση δέν εἶναι μιά «ἱστορική γνώση» καί «ἱστορική μνήμη», ἀλλά ἡ ἀδιάλειπτη ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος στήν Ἐκκλησία. Γι᾽ αὐτό οἱ ἅγιοι Πατέρες δέν παρέλαβαν ἁπλῶς ἐξωτερικά καί διανοητικά τήν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ἀπό τούς προγενεστέρους Πατέρας, οὔτε ἔμαθαν τήν Ὀρθοδοξία ἀπό τίς συγγραφές τῶν ἁγίων, ἀλλά ἔχουν κοινωνία μέ τούς προηγηθέντας, ἐπειδή συμμετέχουν στήν ἄκτιστη δόξα τῆς Ἁγίας Τριάδος στήν ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ. Ἡ διδασκαλία τους δέν εἶναι φιλοσοφικός στοχασμός, ἀλλά ἀποκάλυψη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὅταν ἐξετάση κανείς προσεκτικά τόν βίο, τήν πολιτεία καί τήν διδασκαλία ὅλων τῶν ἁγίων καί τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, θά διαπιστώση ὅτι ἔχουν κοινή διδασκαλία, ἀλλά πρό παντός κοινή ζωή καί ἐμπειρία. Οἱ Πατέρες στηρίζονται στήν ἀποκάλυψη τοῦ Ἀσάρκου Λόγου στούς Προφῆτες καί Δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, καί στήν ἀποκάλυψη τοῦ Σεσαρκωμένου Λόγου στούς Ἀποστόλους στήν Καινή Διαθήκη, ἀλλά καί στήν ἐμπειρία τους.

Ἡ ἐμπειρία αὐτή δέν εἶναι ἀπροσδιόριστη, ἀλλά εἶναι βίωση τοῦ ἱεροῦ ἡσυχασμοῦ. Ὅταν κάνουμε λόγο γιά ἡσυχασμό ἐννοοῦμε αὐτό πού εἶπε ὁ Χριστός: «Γρηγορεῖτε καί προσεύχεσθε ἵνα μή εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν» (Ματθ. κστ΄, 41). Αὐτό σημαίνει ὅτι ἀγωνίσθηκαν στό νά ἔχουν καθαρούς λογισμούς καί στό νά προσεύχεται ἀδιαλείπτως ὁ νοῦς στήν καρδιά. Μέ τόν τρόπο αὐτόν βιώνει ὁ ἄνθρωπος τήν κάθαρση καί τόν φωτισμό, καί ὅταν ὁ Θεός θελήση φθάνει καί στήν θεοπτία.

Ἡ κοινή ζωή ὅλων τῶν ἁγίων Πατέρων εἶναι ἡ πορεία τους ἀπό τήν κάθαρση, στόν φωτισμό καί τήν θέωση, δηλαδή μετέχουν τῆς καθαρτικῆς, φωτιστικῆς καί θεοποιοῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ.

Αὐτό τό βλέπουμε σέ ὅλους τούς ἁγίους πού τά ὀνόματά τους ἐτέθηκαν στό ἁγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως τόν ἅγιο Νεκτάριο Ἐπίσκοπο Πενταπόλεως, τόν ἅγιο Καλλίνικο Ἐπίσκοπο Ἐδέσσης, τόν ἅγιο Παΐσιο τόν Ἁγιορείτη, τόν ἅγιο Πορφύριο τόν Καυσοκαλυβίτη, τόν ἅγιο Ἐφραίμ τόν Κατουνακιώτη, τόν ἅγιο Ἰωσήφ

τόν Σπηλαιώτη, τόν ἅγιο Ἰάκωβο τόν ἐν Εὐβοίᾳ καί ἄλλους.

Αὐτή εἶναι ἡ βασική διαφορά μεταξύ τῶν αἱρετικῶν καί τῶν ἁγίων Πατέρων. Οἱ αἱρετικοί, ἐπειδή δέν εἶχαν θεωρία Θεοῦ, φιλοσοφοῦσαν, ἐνῶ οἱ Πατέρες, ἐπειδή εἶδαν τόν Χριστό μέσα στήν δόξα Του, θεολογοῦσαν, μιλοῦσαν αὐθεντικά, ὡς φορεῖς τῆς Παραδόσεως. Μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι ἡ ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας διατυπώνεται σέ κάθε χρονική περίοδο ἀπό τούς ἁγίους, χωρίς νά ἀλλοιώνεται καί χωρίς νά διαφοροποιῆται ἀπ᾽ ὅλη τήν διδασκαλία τῶν προηγουμένων Πατέρων. Ὅταν ἔχουμε διαφοροποίηση, τότε ἔχουμε παρέκκλιση καί, ἑπομένως, καταλήγουμε σέ αἵρεση.

Ὁ Μητροπολίτης

+ Ὁ Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου Ἱερόθεος